

мѣста изворы-тѣ ся прѣврьщали въ тинѣ, въ другы ся волновали рѣкы-тѣ и езера-та, въ нѣкои ся провалили цѣлы градове съ нѣколко тысячи человѣцы.

Вулканы. Въ напрѣжне-то время, когато земна-та кора была още твърдѣ тѣнка, въ неї имало много пукнотины, прѣзъ които растопена-та масса искачала и ся разливала по повърхнинѣ-тѣ земнѣ. Сега, когато прѣжни-тѣ пукнотины сѣ ся вече затѣчили, а новы, поради голѣмї-тѣ дебелинѣ на земнѣ-тѣ корж, вече не ставатъ, то растопенна-та масса въ нѣкои само мѣста пробива прѣзъ корж-тѣ и ся разлива на повърхнинѣ-тѣ земнѣ; такыва отверстія, прѣзъ които ся пробива растопенна-та масса, ся наричатъ *вулканы* или *огнедышащи горы*. Вулканы-тѣ иматъ вообще видъ конический, подобенъ на захарнѣ главж съ отрошенъ върхъ). Вулканы-тѣ иматъ на върха си углубленіе, прилично на хунія, което ся нарича *гѣрло* или *кратеръ*. Вулканы-тѣ само отъ времія на времія производятъ изверженія, а повечето времія ся само дымятъ. Устю-то на гѣрло-то бывя запишено съ каманіе, и по дѣно-то на кратера може да ся ходи безъ никаквѣ опасность. Дымъ-тѣ, който излази изъ вулкана, не е вредителъ, зачтото состои повече-то изъ водицѣ парж; но на-времени паедио съ парж-тѣ, ся издигатъ изъ земнѣ-тѣ и вредителни за здравието газы. Нѣкои отъ вулканы-тѣ сѣ вече отколѣ прѣстанѣли да ся дымятъ. Тіи затова ся и наричатъ *угаснѣши*, въ противность на оныя, които ся дымятъ, или производятъ изверженія и които ся наричатъ *дѣйствующи*. Изверженія-та на вулканы-тѣ представляватъ толко страшны явленія, колкото и зем-